Quelle: http://manuscripta.at/?ID=31624
Copyright: Zwettl, Zisterzienserstift

talis partem altaris dominica. ibi post tot annos immaculatum corpus a reverentissimis subvectum episcopis elegio et audberto invenisse fertur sine ulla putredine. Ubi et recta fide petentibus multa illius clarescunt divinis virtutibus. Post discessum vero beati viri. tempestas illa quam ille in spiritu providerat. ultramarinus servebat in horis. Expulsis namque christianis in censu gentilium. monasterium quod ibidem construxerat monachis. distractis rebus omnibus spoliatum est. atque ipse abbas uitanus supradicti viri frater sub custodia mortis ductus est. Nisi illum divina dextera nunciato adventu annanii regis pictavis gentilibus per multorum servasset profectum.

Monachis namque de captivitate redemptis. sanctisque inventis reliquiis sacri altaris ministerio et libris in navi onustis. ipse primum francorum petivit terras. atque in eodem loco quo beatus furseus sepultus est a supradicto archinoaldo patricio susceptus est. Qui non multo postea patria despiciens peregrinos pulsus est. Sed a religiosissima dei famula doberta cognomine itane. eiusque filia sacra virgine honorifice susceptus est. Ipsi et grimaldo preside eosdem sanctos congratulante viros. atque in villa que ex nomine decurrentis fluminis nuncupatur ebrona ordinante monasterium religiosorum construxere monachorum. Predicta dei famula itane necessaria ministrante. Contigit hic postquam predicta dei famula multis elemosinarum fructibus per diversa loca dispensatis. multis pauperibus consultis. multis et peregrinis cum omni humanitate susceptis. esurientes reficiens. algidos vestiens. tectum hospitibus prebens. immensa quoque munera divinis ministeriis exhibens. sanctarumque virginum agmina que supradicta mobilia in domino confirmans. ad superna commigravit regna.

Vir domini foillanus de quo superius commemoravimus pro utilitate gregis sibi commissi iter aggrediens die vigiliarum sanctissimi martyris quintini missarum sollempnia in nivialensi ecclesia decantans. senioribus supplicans fratribus. ut corpus illius sicubi inter vias mors ei contigisset. fratribus semper cum eo laborantibus caritatis intuitu redderent. Quale dictis omnibus perfectus est. Eademque nocte a quodam iniquo homine per devia ductus. atque in cuncta ulule inhabitacionem iniquorum hominum domicilium intravit. cum fallaci susceptus est humanitate. Comites vero beati viri de habitatoribus suscepti noctem duxere pervigilem. Finitis vero matutinis laudibus allocutus blande incolas. cum se sopori post orationem dedisset. suos alloquens. ne de ullo hominum malum suspicarentur. surrexerunt viri diabolici cum aliis secum aliunde adductis sanctum virum interfecerunt. comitesque illius pariter necaverunt. Sed beato viro deo gratias clamante. ne vox illius diutius audiretur. venerandum illius amputaverunt caput. atque in proximo tecto ubi grex porcorum commanebat facta fossa. nuda ac dilacerata impii sepelierunt. iiii. corpora in unum. et sic res multis latuit diebus. Quia eorum vestimenta et caballos. et quicquid habuerunt foras transmittentes longe habitantibus vendiderunt. Sed cum ad dictum placitum minime venisset. commoti fratres caritatis sollicitudine eum usque denunciantes quesierunt. Sed predicta Christi virgo ieiuniis et obsecrationibus domino supplicans. missisque per vicina loca cursoribus. tenebrarum negotium in lucem perduxit clarum. et sic. xxvii. die obitus sui. sacrata inventa sunt corpora. Hoc numero mistice in multis divine scripture locis adnotante ipso die inventa. quo beatus furseus frater eius ad dominum de corpore migravit. Suscepta vero corpora cum cereis et facellarum luminibus cum antiphonis et canticis spiritalibus a clero et populo per totam noctem ad monasterium nivialcha humeris honorifice deportata sunt. Cumque ibidem vir venerabilis dido pictaviensis episcopus. atque illustris vir grimaldus maior domus locorum sanctorum visitandi gratia ipso adventantes die. utique eorum de advenientibus a deo ammonentur corporibus. Nam quiescens episcopus post matutinas laudes interrogatur in somnis quid agere iuberet. tanto in occursum beati debere properare. Qui ilico surgens et quid ageret ministrum inquirens. audivit ab eo quod veneranda adessent corpora. Moxque vir venerabilis in occursum pergens multis perfusus lacrimis oratione completa. laude a deo exorsus. venerandi corporis onus una cum reverentissimo supradicto patricio suscipiens. propriis devexerat humeris. atque in monasterio sanctarum virginum susceptis reliquiis ab eo sumptis venerantur cum psalmis et canticis. ad proprium deportatum est monasterium. Viris undique nobilibus in obviam concurrentibus. ac propriis gestantibus humeris cum omni honore in loco sepultus est celeberrimo. ubi prestantur beneficia orationum adiuvante domino nostro Iesu Christo. qui cum patre et spiritu sancto vivit et regnat in secula seculorum amen.

xvi kl. feb.

C

Incipit prologus in vitam antonii heremite.

Optimo vos fratres instituistis certamine. aut equare egipti monachos. aut superare nitentes virtutis instantia. etenim apud vos iam plurima sunt monasteria. Monachorum quoque nomen est celebre. Et hanc voluntatem iuste quisque mirabitur. orationibusque vobis optatum distribuet effectum. Quoniam igitur exegistis a me ut vobis scriberem de conversatione beati antonii. volentibus discere quemadmodum cepit. quis ante fuit sanctum propositum. qualem et habuerit terminum vite. et si vera sunt ea que de ipso fama dispersit. ut ad eius emulationem atque exemplum vos instituere possitis. magna cum leticia suscepi vestre caritatis imperium. Etenim mihi ingens lucrum est atque utilitas. hoc ipsum quod recordor antonii. et vos cum ammiratione audientes. scio eius propositum cupere sectari. Perfectus est siquidem ad virtutum gradum. antonium scire quis fuit. Ergo ut breviter dicam de omnibus que de eo referuntur. et sermo iactavit. credite. et minima vos estimate audisse de maximis. quia non ambigo nec eos omnia potuisse agnoscere. cum et ego exhortatu a vobis quantumcumque perceptam significavero. non equalia meritis narraturus sim. Sed vos omnes hinc navigantes studiose percunctamini. quoniam singulis que norunt referentibus. congrua dignaque tanti nominis relatio compleatur. Disponebam itaque post lectionem litterarum vestrarum aliquos monachos ad me invitare. et maxime eos qui ad eum crebro ire consueverant. ut plenius aliquid addiscens. munera vobis maiora transmitterem. Sed quoniam et navigationis tempora labebantur. et litterarum portitor vehementissime festinabat. ideo ea que ipse noveram. frequenter enim eum visitavi. et que ab eo didici. qui ad prebendam ei aquam non paululum temporis cum eo feci. dilectioni vestre indicare properavi. ubique curam veritatis habens. ut neque plus aliquis audiens miraculorum congesti